

CRISTINA CALDERER

El diàleg que guareix

TONI GÜELL

Rizomàtic, paraula fetitxe que a vegades s'utilitza amb precipitada alegria, és un adjectiu que escau doblement a l'assaig epistolar d'Ingrid Guardiola i Marta Segarra que publica Arcàdia. Com el rizoma –una tija que avança pel subsol però sempre en íntima proximitat amb la superfície–, les veus de les dues autores adopten en aquestes cartes una modulació més personal, més arrapada al que han viscut els últims mesos en la pròpia pell. Com el rizoma, també, el pensament que s'assaja en aquest llibre creix com una malla, sense buscar tant el rendiment immediat d'un raonament conclusiu com l'exploració latent i no jeràrquica del sotabosc cultural i ideològic del nostre temps.

Guardiola, investigadora cultural i realitzadora, i Segarra, acadèmica especialitzada en literatura i gènere, intercanvien cartes entre el setembre del 2019 i el maig del 2020. I un dels encerts del seu assaig rau en el fet que aquest arc temporal no modifica, sinó que intensifica, els fils de pensament que les autores havien anat teixint a dues veus. Arribat el març d'enguany, amb la pandèmia, la denúncia que ja feien de la retòrica vertical present en tants entorns –la del patriarcat i la submissió, la de la victòria i la derrota, la de la competència– puja de volum davant el llenguatge bèl·lic i els uniformes militars de les rodes de premsa, mentre la mirada horitzontal que el llibre reivindicava, més vinculada a l'inclinar-se de les tasques feminitzades de les cures, brilla per una absència encara més punyent. De la mateixa manera, la zoonosi del covid-19, l'origen animal de la malaltia, despulla de cop i volta el ridícul d'una Europa atrapada en la fantasia de ser inexpugnable, però també entronca amb les reflexions que les autores ja encadenaven a propòsit de l'absurditat de no reconèixer, en múltiples sen-

tits, el caràcter porós de l'existència, l'empatia que ha de vincular el dins i el fora, normalitat i anormalitat.

Idees reveladores

Com els fils que Víctor Garcia Tur ha dissenyat per a la coberta del llibre, l'observació dels quals fa perdre la noció de si pugen o baixen, els fils que formen la trama del text van, tornen i s'encreuen, enllaçant, amb profusió de referents artístics i conceptuals, idees reveladores que il·luminen el funcionament del nostre món. Empès a quatre mans, el llibre connecta, per exemple, la barreja d'hospitalitat i hostilitat pròpia del confinament amb el model panòptic de Foucault, clau interpretativa que explica com en aquells mesos la vigilància va poder esdevenir col·lectiva i invisible. I subratlla, a partir d'aquest caràcter invisible, la voluntat de no veure-hi com a tret definitori de la nostra època: "Podríem dir que els geriàtrics són les noves leproseries, on s'obliga a exiliar els cossos inútils". Descabdellant la reflexió, s'assenyala que també fingim no adonar-nos que la nostra pressió sobre els ecosistemes lesiona els drets dels animals i precipita zoonosis com el coronavirus. De fet, ni tan sols reconeixem les zoonosis com a tals quan les institucions ens empenyen a amagar-les rere sigles com *covid-19*, en lloc de fer servir termes reconeixibles com *pesta porcina* i *grip aviària*. Arribats aquí, el fil que partia de la malaltia ha acabat creuant-se amb si mateix. Els *Fils* són, en definitiva, aventures del pensar. Maneres de veure. I, efectivament, les autores recorren també a John Berger, en aquest cas al seu estudi sobre la mirada que dediquem als animals dels zoològics, per il·lustrar les mirades creuades del confinament.

Fils instal·la en el lector una pulsio dialògica guardadora: davant el parentesi que s'allarga, davant la lenta aclimatació en el distanciament social, és el pensament morós, que fa i desfà en companyia, el que sosté la salut democràtica i la de la nostra ment. ♦♦

FILS
INGRID GUARDIOLA
I MARTA SEGARRA
ARCÀDIA
224 PÀG. / 20 €

La nova novel·la d'Amin Maalouf

Una faula contemporània que es pot llegir com un thriller distòpic

Alianza editorial